

شب یلدا چی گوش بدیم؟

از گذشته تا امروز موسیقی و آواز جزو این‌های یلدایی به‌حساب می‌آمده و در شب‌نشینی‌ها و دورهمی‌های طولانی‌ترین شب سال جایگاه ویژه‌ای دارند. آهنگ‌های یلدایی که لحنظات شاعرانه و دورهمی‌های این شب را خاطره‌انگیزتر می‌کنند، بسته به سلیقه اعضای خانواده می‌توانند غمگین، شاد، پاپ و سنتی باشند. در ادامه فهرستی از آهنگ‌های شب یلدا را که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته‌اند و می‌توانند گزینه مناسبی برای شب یلدا باشند مرور می‌کنیم.

شب یلدا

خواننده: کورش یغمایی
بخشی از ترانه: بلندی موی سیاهت شب یلدا/ اشکای تو به پایک آب چشمه‌ها/سپیدی سینه تو برف زمستون /چشمای آبی تو مثل به دریا

معرفی: این آهنگ به‌خاطر ترانه زیبا و ملایم عاشقانه‌اش جزو محبوب‌ترین قطعات شب یلدایی است. صدای منحصر به فرد خواننده‌با حزنی که دارد انتظار عاشق را برای معشوق به یلدای شب یلدا به زیبایی توصیف می‌کند.

یلدا

خواننده: محمد معتمدی
بخشی از ترانه: تو چله ی من اسما! / کدوم شعر و کدوم فال باز یاد اونسو زنده کرده‌؟ / حافظ بگو رفته برمی‌گرده؟ / کدوم فال؟ / کدوم روز و کدوم سال؛ اونی که کدوم برمی‌گرده؟!

معرفی: این آهنگ کاملا حصال و هوای یک یلدای سنتی کنار خانواده را دارد. خواننده با سازبندی سنتی و تحریرهای دلنشین یک قطعه دلنشین سنتی – پاپ خلق کرده که می‌توان بارها گوش کرد و لذت برد.

مثل یلداهای قبل

خواننده: ضادصادقی
بخشی از ترانه: نیستی اما مٔ یلداهای قبل، می‌شینم برات اناز دون می‌کنم! / اونقدر ابره آسمون من، دم به دم هوای بارون می‌کنم... / هنوز به نیت داشتن تو، شب یلدا فال حافظ می‌گیرم

معرفی: قطعه شروع شادی دارد، اما در ادامه مثل بیشتر آهنگ‌های این خواننده چندان شاد نیست و از این منظر خیلی به کار یک شب یلدای شاد نمی‌آید، اما خوب برای کسانی که شب یلدا دوست ندارند آهنگ‌های خیلی شاد بشنوند، مناسب است.

توشب یلدای منی

خواننده: علی مولایی
بخشی از متن ترانه: به شب طولانی / اکسار اونایی که دوستشون داری و دوست دارن و تو خوشحالی / اجی به چنتا مسافر قدیمی پیش ما خالی / آخ تو توشب یلدای منی / دیوونه دوسی داشتی

معرفی: در سال‌های اخیر بیشتر از سایر آهنگ‌های یلدایی سر زبان‌ها افتاده و دل‌نشین تنظیم خوب، ترانه دوست‌داشتنی و ریتم ملایم و شاد آهنگ است که از سازبندی گرفته تا همه جزئیاتش شب یلدا هماهنگی دارد.

یکی از ویژگی‌های شب یلدا که آن را خاطره‌انگیز و دلنشین‌تر می‌کند، بازی و سرگرمی‌هایی است که به‌صورت جمعی، در دورهمی‌های فامیلی بر گزار می‌شود. حالا هر قدر این جمع فامیل و دورهمی بزرگ‌تر باشد و افراد بیشتری در بازی مشارکت کنند، خاطرات شیرین‌تری می‌سازند. فاطمه گودرزی می‌گوید: ما یک جمع ۶۰-۷۰ نفره شامل خواهر و برادر و خواهرزاده و برادرزاده هستیم و هر سال شب یلدا به نوبت در منزل یکی جمع می‌شویم و بعد از صرف شام و خوردن خوراکی‌های متداول یلدایی، مشغول بازی‌هایی مثل پانتومیم، مافیا، بطری بازی، اسم و فامیل... می‌شویم. امسال هم منزل یکی از خواهرزاده‌ها دعوتیم. البته گرفتن فال حافظ را هم فراموش نمی‌کنیم و یکی از خواهرزاده‌ها که استاد ادبیات فارسی است، با تال به دیوان خواجه شیراز، طولانی‌ترین شب سال را بر ایمان شیرین‌تر می‌کند.

فال حافظ فاطمه گودرزی برای شهروندان را با اسکن بارکد بشنویید.

نام:

فاطمه گودرزی

نوع فعالیت: بازیگر سینما و تلویزیون

گفت‌وگویی داغ با علی مولایی، خواننده آهنگ «آخ توشب یلدای منی!»

ترانه یلدا یک کار خانوادگی بود

بریسانوری

از ترانه‌هایی که در چند سال اخیر با نژدیک شدن شب یلدا پر سر زبان‌ها می‌افتد و با ریتم و ملودی شاد و دوست‌داشتنی‌اش ورد زبان‌ها می‌شود، ترانه «شب طولانی» یا صدای علی مولایی است. این ترانه که به «آخ تو شب یلدای منی» معروف است، برای نخستین بار سال ۹۶ منتشر شد و در ساعت‌های اولیه پخش، به سرعت و به شکل عجیب و غریبی در فضای مجازی و ایرال شد و در چشم پر هم زدنی برای خواننده

چو انش شهرت و محبوبیت آورد. به بهانه فرا رسیدن طولانی‌ترین شب سال، با علی مولایی، خواننده خوش اقبال این ترانه، در استودیوی روزنامه همشهری گفت‌وگو کردیم. او که سال‌هاست به شکل تخصصی در عرصه ساخت قطعات موسیقی و خوانندگی فعالیت می‌کند، پیش از اجرای «شب طولانی»، صداهای آهنگ ساخته و چند آلبوم و ده‌ها تک آهنگ منتشر کرده. اما این ترانه را نقطه عطف کارنامه هنری‌اش می‌داند.

علی مولایی

متولد: مرداد، ۱۳۶۰- تهران
حرفه: خواننده، آهنگساز
بخشی از آثار: آلبوم «بیداری»، قطعه «بدون چتر»، «شب طولانی» و...
«چهارشنبه سوری» و...

نام:

الیه رضایی

نوع فعالیت: مجری پیشکوت سابق برنامه کودک

✓ باز خورد منفی هم گرفتید؟
خیلی کم. برخی در صفحه شخصی‌ام پیام می‌دادند که «آقا نخووون... دیوونه‌مون کردی... هر جا میریم صدایت را می‌شنویم... ای کاش اینو نمی‌خوندی... کجا بریم دیگه آهنگو نشنویم...؟» البته برخی هم الفاظ خاصی به‌کار می‌بردند که متأسفانه در فضای مجازی مرسوم است.

✓ از نظر تخصصی به ریتم و آهنگ انتقادی نشد؟

یک دوستی دارم که مدرس تخصصی پیانو هست. با من تماس گرفت و گفت ایسن چه پیانویی بود صدایش اصلا طبیعی نیست چرا از نرم‌افزارهای تخصصی استفاده نکردی، ملودی را عوض نکردی و... در جوابش گفتم احساس کردم زیباست و به دل می‌نشیند. از نظر همین کفایت می‌کند چون یک خلوصی دارد که ترجیح می‌دهم حفظش کنم.

✓ فکر می‌کنید امسال هم این ترانه به اندازه سال‌های قبل شنیده شود؟
شاید نسبت به یکی دو سال اول انتشار کمتر شنیده شود ولی قطعا صداها برابر از سال گذشته بیشتر شنیده می‌شود. البته در فضای مجازی مثل قبل وایرال نمی‌شود چون اینستاگرام به‌دلیل قوانین کپی‌رایت اجازه گذاشتن این آهنگ را به هر صفحه‌ای نمی‌دهد و خیلی‌ها پیام می‌دهند که ما نمی‌توانیم آن را بارگذاری کنیم.

✓ آهنگ شب یلدا مخاطب خاص داشت؟
به آن شکل مخاطب خاص نداشت. ایسن ترانه به نوعی یک انسان و یک یار عزیز را به طولانی‌ترین و ماندگارترین شب سال تشبیه کرده است.

✓ بعد از ایسن آهنگ مردم شما را شناختند؟

نه چندان، چون عموماً فعالیت تصویری نمی‌کنم ولی آن زمان به‌خاطر کلیپ‌هایی که پخش می‌شد چهره‌ام شناخته شد. البته خیلی‌ها هم می‌بینند و نمی‌شناسند و این اصلا اشکالی ندارد چون انتظاری برای دیده شدن و شناخته شدن ندارم.

✓ از پر خورد مردم خاطره‌ای به یاد دارید؟
یک روز با خانواده در رستوران نشسته بودیم، یک آقایی که با کلاه بر سر و ریش بلند تیپ خاصی داشت و طوری نشسته بود که فقط نیمرخ چهره من را می‌توانست ببیند، آمد از پشت بر شانه‌ام زد و اسمم را صدا زد. با تعجب برگشتم و پرسیدم از کجا من را شناختید؟ گفت از نیمرخ چهره تان. دقت نظرش برایم جالب بود.

ساخت آهنگ‌های آرامش‌بخش

مولایی علاوه بر خوانندگی و ساخت آهنگ که منبع درآمدش است، دستی در ساخت موسیقی‌های ملایم و آرام‌بخش دارد. او در این‌باره می‌گوید: «حدود ۷ سال درباره فرکانس‌هایی که به ذهن روان انسان آرامش می‌دهند، تحقیق کرده‌ام.» به‌گفته مولایی حاصل این تحقیق ۷ساله، ساخت بیش از ۲۰۰قطعه تخصصی موسیقی آرامش‌بخش و بدون کلام است که با سازهای مخصوصی نواخته شده و برای مراقبه و مدیتیشن بسیار مفید است.

✓ عکس: رضا نوزاد
فیلم مصاحبه با علی مولایی را با اسکن بارکد می‌توانید ببینید.

از قدیم رسم بوده که شب یلدا کوچک‌ترها در خانه بزرگ فامیل دور هم جمع می‌شدند و آداب این شب از جمله به‌ذیری با خوراکی‌های یلدایی مثل هندوانه، آجیل، نغال به دیوان حافظ و قصه و داستانگویی راه‌جا می‌آوردند. این رسم تا به امروز کم‌وبیش برقرار است، اما در برخی موارد با توجه به شرایط ممکن است این سنت تغییر کند و کوچک‌ترها میزبانی این جشن خانوادگی را عهده‌دار شوند.
الیه رضایی می‌گوید: این روزها شاید بزرگ‌ترها به‌دلیل بالا رفتن سن و مشکلات جسمی نتوانند مثل گذشته از میهمانان پذیرایی کنند، پس وظیفه کوچک‌ترهاست که میزبانی را به عهده بگیرند. در خانواده ما هم امسال من تصمیم گرفته‌ام همه اعضای خانواده از جمله مادر، خواهر و برادر ام را به منزل خودم دعوت کنم و میزبانی یلدای امسال را به‌عهده بگیرم و امیدوارم میزبان خوبی باشم.

فال حافظ الیه رضایی برای شهروندان را با اسکن بارکد بشنویید.

✓ قبول دارید آهنگ شب طولانی سکوی پر تاب شما بود؟

بهرت است بگوید نقطه عطف کارهای هنری‌ام. چون قبل از ایسن کار هر چند ناشناخته بودم اما حدود ۴۰ آهنگ خوانده بودم و بیش از ۳۰۰-۴۰۰ آهنگ برای خوانندگان دیگر تنظیم کرده بودم.

✓ این آهنگ چه تأثیری در زندگی هنری‌تان گذاشت؟

فکر من را عوض کرد. من تا قبل از آن بسیار ایده‌آل‌گرا و میکروفون‌المانی یا فلان نرم‌افزار را تهیه‌کنم کیفیت صدا بهتر می‌شود... ولی حالا به این نتیجه رسیده‌ام که موسیقی فقط به حسن نواز دارد. موسیقی خوب صرفا باادوات مجهز ساخته نمی‌شود. اگر آن حس باشد با یک گوشی موبایل و یک گیتار معمولی هم می‌شود موسیقی خوب ضبط کرد. در واقع ایده‌آل‌گرایی و وسواس را کنار گذاشتم و بیشتر دنبال حس هستم.

✓ این روزها مشغول چه کاری هستید؟
یک استودیوی موسیقی دارم و سال‌هاست مشغول تولید آهنگ برای خوانندگان دیگر هستم. این پروسه تولید شامل شعر و ملودی، میکس و مستر قطعات موسیقی یعنی بالایش اصوات و رساندن صدا به کیفیت استاندارد بازار می‌شود.

✓ کدام بخش از کارتان جذاب‌تر است؟
قطعه ساختن برای خوانندگان تازه‌کار که تا به حال هیچ آهنگی منتشر نکرده‌اند و اصلا تجربه خوانندگی ندارند.

✓ چطور؟

گاهی افرادی که احساس می‌کنند صدای خوب و شرایط مالی مناسبی هم دارند برای ساخت آهنگ و کلیپ سراغ ما می‌آیند. این جذاب و چالش‌برانگیز هست چون مثل خمیری است که می‌خواهیم شکل بدهیم.

✓ با توجه به اینکه تخصص اصلی‌تان ساخت آهنگ و تنظیم ملودی است، به آهنگ شب یلدا چه امتیازی می‌دهید؟

اجازه دهید از نظر تخصصی نظر بدهم. از منظر حس و حال بدون شک نمره ۱۰۰ می‌دهم.

✓ به صدای کدام خواننده ایرانی علاقه دارید؟

همایون شجریان، چارتار آرمان گرشاسبی و چند کار از علیرضا قربانی را دوست دارم.

✓ خود تسان را در زمره هنرمندان خوش شانس می‌دانید؟

در مورد این آهنگ بله بسیار خوش شانس بودم اما درباره موضوعات دیگر نه چندان.

ویژه‌نامه روز هفتم ۱۴۰۲ آذر ۲۶ شماره ۲۶

رد پای یلدا در سینما و تلویزیون

در سینمای ایران، ژانر مشخصه به‌عنوان فیلم‌های شب یلدا وجود ندارد، اما در دهه‌های اخیر چند فیلم سینمایی و تلویزیونی مستقیم و غیرمستقیم به این شب دراماتیک این رسم کهن و محبوب ایرانی پرداخته‌اند. در ادامه فیلم‌های یلدایی را که در ژانر درام کمی ساخته شده‌اند مرور می‌کنیم.

شب یلدا

ژانر: درام
کارگردان: کیومرث پوراحمد
سال تولید: ۱۳۸۰

بازیگران: محمدرضا فروتن، پروین دخت یزدانپان، الهام چرخنده، هیلدا هاشمپور، بریا فردوسی و مریم پوراحمد

معرفی: نخستین فیلمی که در سینمای بعد از انقلاب ما راه یاد شب یلدا می‌اندازد، همین فیلم است که با بازی خوب محمدرضا فروتن در آن سال‌ها خوش درخشید. حامد، با وجود علاقه بسیار به همسرش مهناز فرزندش نازی، آنها را پس از ۱۰سال زندگی مشترک به خارج از کشور می‌فرستد. بهانه مهناز برای سفر، آزادی بیشتر است، اما پس از خروج از کشور، رفتارهای مشکوکی از او سر می‌زند...

هندونه شب یلدا

ژانر: کمدی / اجتماعی
کارگردان: سعید آقاخانی
سال تولید: ۱۳۸۶

بازیگران: امیرجعفری، سیامک انصاری، مهرا ن غفوریان، محسن تائبنده، مریم امیرچالچی، محسن قاضی‌مرادی و شهرام قادلی

معرفی: یکی از خاطره‌انگیزترین و پرترکر از ترین فیلم‌های تلویزیونی یلدایی است و ماجرای هندوانه‌ای را روایت می‌کند که شب یلدا توسط آدم‌های مختلف دست به‌دست می‌چرخد و وارد زندگی‌های متفاوتی می‌شود.

یلداشبی برای بخشش

ژانر: درام
کارگردان: مسعودبخشی
سال تولید: ۱۳۹۷

بازیگران: صدف عسگری، بهناز جعفری، فرشته صدرعرفایی، بابک کریمی، فروغ قجابگی، آرمان درویش، فرشته حسینی، زکبه بهپهانی، فقیه سلطانی و بهرام افشار

معرفی: این فیلم بیشتر از اینکه درباره یلدا باشد، به موضوع قصاص پرداخته است. داستان فیلم در مورد زن جوانی است که به‌دلیل قتل شوهرش به مرگ محکوم شده است. او در شب یلدا به استودیوی یک برنامه‌زنده تلویزیونی آورده شده تا توسط تهیه‌رنده مقتول یعنی مواضی‌بخشیده شود...